



Nro. 16.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Pénteken Augustusnak 23-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

B é t s.

Tegnap reggeli 8 oraker egy *Extrablatt* jött ki, a' melyben fontos ütközetről tudósítja a' Fő Hadi Cancellaria a' publicumot. Ez a' nagy ütközet, a' folyó Augustus' 15 dikénn történt az Olosz országi két ellenséges táborok között. Az *Extrablattban* előbb néhány elsőbb napi ellenséges mozgások irattatnak meg, melyeknek végezetre a' nagy tsata lett a' következése. Az egész *Extrablatt*, a' lehets magyarsággal szórol-fzóra le-forditva, így következik: —

„Melas Lovas - Generálifól a' fő hadi szállásról Noviból August. 11-dikénn és 12-dikénn tétetett tudósítás ízerént, az ellenség *Cumo-*

linónal az 5-dik Huszár Reg.ből való Breten Kapitánt, nagyobb erővel meg-támadván, Rocca-Grimaldihoz vissza nyomta: hanem, csak az Ovadói posztnak el-foglalásával elégedett-meg, a' miéink pedig azonközben a' Rocca-Grimaldiban lévő őrző sereghez, még egy gyalog Bataliont rendeltek.

„Gen. Keimtól az alatt tudósítás érkezett, hogy az ellenség Tenda felé és a' Stura völgyinn több seregeket gyűjt ölfzse, hogy az apró táborokat együvé gyűjti, hogy a' Mont Cenis felé feles sereget küldött el, hogy a' Monte-Genevróna feles számu ágyuk érkeztek meg, 's-hogy minden készülétek Fort la-Carboniernek meg oltalmaztatható állapotba való helyheztetődésére tzeozzának az ellenség' részéről.

„Aug. 12-dikénn elő rukkolt Spigno és Ponzone felé néhány ezer emberekkel az ellenség, és minekutánna a' maga Ovadói posztjánál feles segítséget hagyott volna, az után a' szélső posztokat vissza nyomván, Aqui felől Rocca-Grimaldihoz és Cremolinóhoz nyomult.

„Minekutánna Gen Bellegarde, a' ki a' vezérlése alatt lévő Divisióval Aqui varoffában volt szállva, az ellenségnek ezen elő-rukko-lását, 's-egyszersmind azt is jelentette volna, hogy az ellenség egy 9 fél Brigadából, valami 8000 emberekből, álló tsoporttal, Erco felé és a' Bormida volgyére bé-nyomulni szándekoznék, 's-hogy már minden ezen tzeljának el-éréséhez szükséges posztokat is el-foglalt legyen: oly rendelés adatott Bellegarde Generális' elibe, hogy az ellenséggel semmi tsatázásba ne botsátkozzon, hanem annak valóságos előnyomulasakor, azonnal, Strada-alta-Retorténn keresztül, az egész Rivalta-di-Scriviából, a' táborhoz vonnya vissza magát, meg lévén a' miéinktől határoztatva az, hogy az ellenséget Orba és Scrivia között kényszerítsék a' tsatázásra.

„Az éppen ezen Aug. 12-dikénn az ő vezérlése alatt lévő sereggel ide érkezett Gen. Báró Kray, olyan hirt tett ugyan ekkór, hogy az ő *Argentera* felé ki-küldetett vigyázói oly tudósításokkal tértenek légyen hozzá vizsgálja, hogy egy 3000 emberekből álló ellenséges sereg a' *Barcellona* völgyében szállott légyen meg, és még 1200 embereket vár magához.

„Az ellenlégnek ily hathatos mozdulásai, és ily lok pontokon tetetődő kélzúletei, ki-nyilatkoztaták azt, hogy kétség kívül valami fontos tzelozása légyen: Grof *Hardegg* Cs. Királyi *Pionierek*' Májorja pedig, mint Kurir ide *Bétsbe* érkezvén, azt az igen örvendetes hirt hozta a' fő hadi szállásról *Noviból*, hogy a' miéink az ellenlégenn tökéletes gyözedelmet vettenek légyen; a' melyről Aug. 16-dikánn indúlt-meg a' nevezet Kurirtól *Bétsbe* hozatott, következő tudósítás:

„A' mi táboraink a' *Rivalta-di-Scrvia*' térségéinn meg szállván, és a' lévén tzeljok, hogy az ellenléget ezen térségre tsalhassák, így az ellenségnek könnyü dolog volt, posztjainkat a' hegyek között ki-nyomni, és Aug. 13-dikánn *Novi* várát elfoglalni.

„Nem gyanittathatván, hogy egyéb tzelja légyen az ellenlégnek, hanem *Tortonának* az ostrom alóll valo fel oldoztatódása: erre valónézt a' miéink, kivált képpen a' *Scrvia* és *Tortana* völgyére fordították figyelmetellégeiket.

„Az elsöt a' *Riváltában* fekvő seregünk tartotta figyelemmel: a' másodikra nézve pedig *Orosz* Gen. *Rosenberg*, *Vighizuolóba* szállott-meg. Gen. B. *Kraynak* éppen ekkór *Asti* várossánn keresztül *Cuneo* felé kellett volna útját folytatni, hanem a' már el-kezdödött özfze-tsapásokra nézve meg-állapodni kéntelenített, és seregével *Fregorollóhoz* rendeltetett, hogy magát itt Gen. *Bellegardéval* egyesítse, és a' tábornak jobb szárnyát formálja.

„Aug. 14. dikénn egész tsendességben volt az ellenség, melyhez-képpelt az ő meg-támadására a' mi fő vezérünk Feldmarschall Gróf *Suwarow-Rimniskoy*, parantsolatokat adott-ki. Ezen parantsolatok szerént Gen. Báró *Kray* az ellenségre hátulról, *Orosz* Generál Hertzeg *Pongratzion* pedig előlről, 15 dikben jó reggelreá ütöttek; hanem, az ellenlégnek nagy ereje miatt, kereltül rontani egyiknek sem volt lehetséges, mely után előbbször *Orosz* Gen. Lieutenánt *Dörfelden*, és végre Lovas General *Melas* is, az előrukko-lásra parantsolatot vettek.

„Az első a' *Novi* felé menő töltött utat választotta: Gen. *Melas* pedig úgy állott-meg a' Gen. *Frölich*' Divisiójával a' *Scrivia*' mentiben, hogy mind az egész térséget, mind pedig az egész ütközet' mezejét szemlélhette.

„Az után leg előbb is Gen. Hertzeg *Pongratzion* ütött reá *Milloradovics* Generálissal együtt *Novira* előlről, hanem ezen meg támadásnak, az ellenség' kemény ellentállása miatt, valamint szintén a' Gen. *Kray*' próbájának is, a' ki az ellenség' bal szárnyánál lévő halmokra *Frassonara* felől akart fel-mászni, nem volt kiváut következése.

„Éppen így történt, a' miéinknek bal szárnyok felől a' *Novi* előtt lévő halmok ellen Gen. *Dörfelden* által tétetett próbával is, a' dolog.

„A' fő komendérozó vézer *Suwarow Rimniskoy*, most már a' maga isméretes állhatatossága szerént, a' *Novi* megett lévő halmok ellen új ütközetre rendelte-ki, *Dörfelden*, *Pongration*, és *Milladorovics* Generálifokat.

„Ezek itt dél utáni 3 orakór tették az utolsó ütközetet: de itt sem nyomattathatott ki helyéből az ellenség, mivelhoggy minden próbáinknak a' leg vakmerőbb módonn ellene állott.

„A' *Scrivia* mentében álló Cs. Királyi sereg azonközben 12 ora-tályra a' *Novi* mellett lévő halmokon *Pietale* mellé érkezvén, oly határo-

zást tett Gen. *Melas*, hogy az ellenség' jobb szárnyát kerülje-meg, melynek alkalmatosságával *Seravallé* a' meg szállás alóll fel-oldozta, 's-egy-szersmind Gen. Májor Gr. *Nobilit*, *Stazanonn* keresztül *Vignole* felé küldötte-el, hogy a' *Scrivia* völgyére figyelmezzon, és *Arquatát* foglalja-el.

„A' *Seravallétól Novi* felé menő ország-útann találkozott Gen. *Melas* leg előbb az ellenséggel. *Frölich* és *Lusignan* Generálisok, leg előkéllettebb tsatát kezdeitek, melynek a' lett a' következése, hogy ök akkor mingyár az ellenség jobb szárnyához jutottak. — „Hasonló képpen tselekedett Gen. B. *Loudon* *Frölich* mellett bal felől a' maga Brigadájával, mint 2-dik *Colonne*. — „A' 3-dik *Colonnét* H. *Lichtenstein* formálta, a' mely már az ellenség' jobb szárnyát egészen meg kerülte

„Az ellenség' figyelmetességének annival erősebben való el-vonására, némely pontokon baltériákat is hányatott Gen. *Melas*.

„Ezen utóbbi meg-támadásban 7 vagy 8 száz embert vesztettének a' nevezett három *Colonnék*: de tökéletes győzedelemmel is megjutalmaztattak. — „Az ellenségnek egész fekvése, *Novitól* fogva *Bassaluzóig*, fel forgattatott, és ő tölle el-hagyattatott. —

„Mihelyest Gen. *Melas* itt, tzéljának elérése által magát bátorságban lenni gondolta, a' *Novi* halmára is reá rogtott a' *Paar* Granatéros *Batallionnyával*, melynek álhatatossága által oly szeréntsés is volt, hogy nem tsak azt a' halmot foglalta-el, hanem az ellenséget hátrálásra is kényszerítette, ki is *Novit* oda hagyván, minthogy az útja *Gavi* felé már el vágva volt, *Ovada* felé tért vissza. — Ez alatt Gen. *Karajczay* is ide elő sietvén, *Posturana* felé üzte az ellenséget.

„Ezen fényes győzedelem' környüállásának leírása, még most hátrább tartattatott: előre azonban

most is jelentetik, hogy 4 ellenséges Generálisok estek hozzánk fogságra, kik között vagyon Gen. *Colli*, és 2-tő találtatott a' tsatázó mezőn el-esve, a' kik közzé számláltatik maga Gen *Joubert* is.

„Az el-fogattatott ellenség' száma nem iratathatott most meg, minthogy még mind többek-többek érkeznek-bé. Így vagyon az ágyuk' állapotja is; a' Kurir' el-indulásakor azonban már 22 ágyuk, és feles puska poros szekerek kerültek vólt kezünkre.

„A' részünkről való vesztes is éppen ily kevésbé határozható meg bizonyos számmal; hanem, mint Gen. *Melas* gyanítja, a' holtak, sebettek, és nem-találtatók, együvé számláltatván, ily sok izben meg-ujjitott tsatákban, és az ellenségnek rend-kivül-való álhatatossággal tett ellentállása mellett, 4000 fejekre reá mehetnek.

* * *

„*Tortona* várának ostroma szorgalmason foly. A' mi vesztesünk ezen vár alatt, Aug. 11-dikénn 2 holtakból és 25 sebettekből, 12 dikre virradó éjjel pedig, 3 holtakból és 7 sebettekből állott. Az utolsók között vagyon Agyuzó Hadnagy *Tretzi*, és Oberstlieutenant Gróf *Hohenfeld*.

* * *

Perugia városa, által adta a' miénknek magát; hanem a' felleg várban még benne vagyon az ellenség.

Déli Olosz országnak leg termékenyebb vidékeit vesztegeti az ellenség a' maga ki-tsapásai által; nevezetesen *Viterbo* lokat szenvedett tőle.

Fano ezen hónap' 2-dikénn egy Cs. Királyi lovas Swadron szállván bé, az ellenség er

re nézve 3-dikban *Sinigagliát* is oda hagyta ; a' hova azonnal seregek szállottak-ki az *Orosz* és *Török* hajós seregről.

Frantzia Ország.

Dolgoznak a' Jákobinusok, nem csak *Páris*-ban, hanem az Ország' minden tartományáiban: minden erejeket arra fordították, hogy a' mostani Directoriumot is, a' másik' módjann mennél előbb meg-buktathassák. A' levelezés a' Párisi anya klub és a' Departamentombéli leány-klubok között erőssen foly. A' Directoriális Újság-író is emlekezett ezen dolgról egyik levelében: — „Tudva vagyok, *igy szoll*, hogy néhány napok előtt, *Párisból* sok levelek széljel küldettek, a' melyekben, a' tartományokban lakó béketelenek meg-hivattattak, hogy, bizonyos plánumoknak végre-hajtódások végett, küldjenek egy-'s-más kérő leveleket a' Törvény hozó Tanátsokhoz *Párisba*. Az itt következő levél is (*igy szoll továbbá a' Redacteur*) kétseg-kivül ezen *correspondentziához* tartozik: — „

„*Privasból, Jul. 19-dikénn.* Egy *Párisi* közönséges hivatal-béli személyhez: — „Az *Ardeche'* Departamentoma béli Administátorok egy írást készítettek, a' mellyben azzal vádolják *Barras* Directort, hogy a' mi meg-verettéseinknek ő legyen az oka, hogy ő a' Coalitziónak el legyen adattatva, 's-hogy az *Orosz* országi erős várakat ő adta legyen által az ellenségnek. *Sieyes*ről is azt állatják ezen írássokban, hogy ő is el-adatott legyen a' Coálitziónak, és egy olyan egyezésnek legyen főbb mozgatója, a' mely szerint nekünk, egy, az Ország-rendjei által határok-közzé szorítottó Királlyal együtt, a' mi 1791-béli Constitutzióinkat kellene vissza kapnunk. Ez az írás ide's-tova, egy közönségből a' másba, széljel hordoztatik, és *Subscribensck* gyülytetnek alája: nem soká a' Törvény-hozó Tanátsok'

elibe fog terjeszködni. Nem lehet érteni, miként essék, hogy a' Directoriális Agensek leg inkább azok, a' kik alá-írnák. Ekként folytak más Departamentomokban is a' dolgok. A' *Valence, Grenoble, Puy, Nismes, St. Esprit*, és *Ardeche* városaikban lévő Klubok is, mint bünösöket ugyadtak-fel két Directorokat. Egy útzó Commisarius, a' ki Generálisí személy, ezen Departamentomokban oly foglalatossággal jár széljel, hogy a' Klubok' barlangjaik között az egymással való ölsze tsatoltatódást organizálja.

Mindent zürzavarba igyekeznek vinni ezek a' Jákobinusok, a' veszedelemnek naponként való nevedesét az ujj Directorok' vádolására fordítják, azt erőstítvén, hogy ezek is eladták a' Republikát a' Coalitzióának. A' meg-bukott régibb Directorok ellen folyó processust pedig ugy kezdik már most forgatni, hogy a' nép előtt, nem csak a' Directorokat, hanem a' Törvény-hozó Tanátsokat is gyűlölségesé tehesék; azt igyekezik el-hitetni a' néppel, hogy a' Törvény-hozó Tanátsok, eppén oly hibások, gondatlanok, és semmire-valók voltak, mint a' Directorok. —

Három pártok tusakodnak most Frantzia országban egymás-ellen, a' Törvényhozók, a' Directorium, és a' Jákobinusok. A' Directorium' hatalma már majd semmivé lett. A' Törvényhozó Tanátsokban még eddig, *Antonelle, Lamarque, Marquesi, Lucian Bonaparte, Augereau, Jourdan, Eschérieux, Poulain, Grandpres, Boulay-de-la-Meurthe*, és *François-de-Nantes*, láttatak eddig a' hatalmasabbaknak lenni: hanem egy idő óta némelyek már ezek közzül is vesztetni kezdettek a' Jákobinusok előtt a' creditjeket. *Jourdan* így szollott a' napokban a' Tanáts-elött. — „Mi meg akarjuk oltalmazni a' mi függetlenségünket, hanem magunkat az olyan idegen országglás formákba sem akarjuk avatni, a' melyek a' miéinket betsületben tartják. A' mi nem-

zeti boszszankodásunk, némely országoló. székeknek projectomjaikért, mint p. o. a' *Pilniti* olz. tály-projectoméért, meg lehet hogy igen mezsze ment volt: hanem mostan, a' böltseffégnek, a' mérseklettségnek, és a' más nemzetek' jussaik' meg-betsülésének, adjuk példáját."

Ez a' beszéd telyefféggel nem tettzett a' Jákobinusoknak: — „A' mérseklettségről vagyonszó (igy kiáltott fel *Ricord*) — „békét kell hagyani ennek a' tsunya beszédnek — „egy Respublikában tsak az a' mérseklettség, a' mi a' hadi seregnél a' félelem szokott lenni."

A' Terrorismus' Systemájának visszafertődése ellen, a' melynek visszafertőzésán minden erővel iparkodnak a' Jákobinusok, minden tartozkodás nélkül szollott *Jourdán*: — „A' Terrorismusnak fundamentoma, ugy mond, a' tudatlanság, a' principiumoknak tsalsa forgatása, a' hatalomnak, gyűlölségnek, és gazdagságnak szomjuhozása, &c."

Erre a' szerentsétlen Terrorismus' állapotjára hajlanak most Frantzia országban tsak. ugyan minden ki nézések szerént a' környülállások. Mingyár az ő Klubjoknak első ülésében, több már málszor említett végzéseken kívül, azt is meghatározták a' Jákobinusok, hogy a' *Batavus* Agensek, nevezetesen pedig *Schimmelpennink*; *Páris*ből 8 napok alatt el-küldetteffenek. Továbbá, a' maga a' *Journal-de-la-Montagne* nevü Ujjságnak, a' mely annak idejében a' Terrorismusnak fellállítódásán igen hathatóson dolgozott volt, uj-jantoni helyre-allittatását is kívánta a' Klub. Jovasomatott az is, hogy mindenek felett a' külömb-külobb apróbb-nagyobb Kluboknak egymással való özfzse-tsatoltatódások és özfzse-atyafiságosítottatódások eszközteffek. — *Petit*, arról tudósította a' társaságot, hogy *Auxerre* várossában, 1200 személyekből állott légyen fel egy Klub. — *Destrem* azt jelentette, hogy *Toulouse* várossában is egy hasonló Klub, még pedig ágyuk.

nak dörgése közben, gyülekezett légyen özfze:
 „Mi némü hathatós munkásságot nem ígerhet,
 így szoll *Destrem*, a' nagy Nemzet egy ilyen
 egyesülésből? mindazonáltal mikor utóljára az
 ülés' végével arra került volna a' dolog, hogy
 a' Respublikai szegény katonaság' számára a'
 tagok között collectázzanak, tsak egy 5 Livrákból
 (valami 2 Forintokból) álló Collecta gyült a'
 Klubban özfze.

Nagy Britannia.

A' Mediterraneum tengeri Anglus hajós se-
 regről, sem az *Olofz* sem az *Anglus* levelek nem
 tudjak meg-határozva, hol légyen. A' *Londoni*
Udv. Ujjság így ír: — „Ha fundamentoma va-
 gyon annak, hogy az egyesült ellenséges hajós
 sereg visszta tért *Kadix*hoz, már az által, hogy
 a' Spanyol hajós sereget, *Sequestrumba* vette,
 tsinált valami szembe-tünöt: azonban, ha a' mié-
 ink oly szerentsések léznek, hogy őket vagy a'
Kadixi vagy a' *Bresti* kikötő helybe találhatják,
 a' nyereség ekkor így is a' miéink lehet, mivel-
 hogy ez a' hatalmas ellenséges hajós sereg a' mi
 már meg határozva lévő expeditzióinkat meg nem
 akadályoztathatja, a' mely is tsak addig fog el-
 halasztódva maradni, mig azt meg-tudhatjuk,
 hogy bé-evezett-e' az ellenség a' *Kadixi* vagy
 pedig a' *Bresti* kikötő-helybe?

Azonközben már bizonyoson írják a' *Kadi-*
xi 12-dik Juliusi levelek, az egyesült hajós
 seregnek oda való visszta-érkezését, a' mely is
 a' *Gibráltár* szorossánn Jul. 9 dikénn evezvén ke-
 resztül, *Kadix*hoz 11-dikben evezett-bé — és 42 *Li-*
nea hajókból u. m. 18 Spanyol *Linea*, 8 *Fregát*,
 és 3 *Brigantin* — és 25 *Frantzia Linea*, 6 *Fre-*
gát, és 7 más fele kisebb hadi hajókból állott.
*Kadix*ban azt erősítették, hogy ez az egyesült
 hajós sereg *Brest*hez evez, hogy ott még több

fegyveres népet vegyen fel, a' mely *Irlándiá-*
ba menni határoztatott.

Az ujjabb *Londoni* tudositások szerént hitelesen akarják gyanítani, hogy ez az egyesült hajós sereg, a' *Rochefortnál* lévő 5 Spanyol *Linea* hajókat, valamint szintén a' még *Brestnél* készen álló Frantzia hajókat is, magához vévén, onnét *Texelnek* meg-szállására megyen, és az ott lévő 12 Hollandus *Linea* hajókat is magához veszi, a' mikor olztán 68 *Linea* hajókból fog állani.

Ugyan ezen tudositások szerént valósággal kezdenek *Londonban* tartani attól, hogy ez az ellenséges hajós sereg-olztályoknak ily nagy egyesülése, meg-akadályoztathatik nem. Az *Anglus* hajós seregek, az ő vezérjeik valósággal úgy gondolkozván, hogy a' Spanyol hadi hajók *Minor-kának* vizsgálva vételére, Admirál *Brueix* pedig a' Frantzia hajókkal *Egyiptomba* evezni, tzeleznának, igen távol vagynak a' *Mediterraneum* tengerenn. A' késő részei is az elztendőnek meglehetősön el közelgetvén, erre nézve a' *Gibraltári* szorossan nehéz és veszedelmes úlja lehet az *Anglus* hajóknak, nevezetesen azon Napnyugotról fuvó szelekre nézve, a' melyek ilyenkor támadni szoktak ezen szorossban. Ide járul, hogy az ellenséges nagy hajós sereg azt az expeditziót is, a' melyhez a' szározonn részünkről már minden készületek meg-tétettek, meg-akadályoztathatja; könnyen meg-eshetne továbbá, hogy a' mi *Amérika* felől ilyenkor haza érkezni szokott kereskedő hajós seregünket is el foghatja, vagy pedig, hogy éppen *Portugalliára* tzelezzon: noha más részről azt a' nagy háfznot is gondolóra kell venni, a' mely mi reánk onnét háromlik, hogy, ha t. i. a' mi hajós seregeink az *Oceánus*-ra annak idejében ki-érkezhetnek, az ellenséges hajós sereg sem *Egyiptomba*, sem pedig az ő *Olosz* országi úgy mondván egészen el-vezette.

nek tartatható három táboraihoz, nem vihetett segítséget.

,A' 4-dik Augusztusi *Párisi* levelek azt is írták már, hogy az egyesült hajós sereg, Jul. 21-dikénn a' *Kadixi* kikötő helyből ismét ki-evezvén, útját *Ferrol* felé folytatta. *Kadixnál* csak 2 hajókat hagyott hátra, minthogy ezek valami *Algirai* préda-hajókkal viaskodván, meg-rontsolattak volt.

Helvétzia.

Az itt fekvő két ellenséges táborokról a' következő tudósítás vagyon a' *Bétsi Udvari Ujj-ságba* bé nyomtatva: — „

„A' két ellenséges táborok 2 hónapok alatt maradtak-meg ugyan azon egy fekvésben, mely is ez: A' Frantziák oly közel fekszenek *Zürch* várossa mellett, hogy sok házokról egy rozsz perspectivával is meg lehet szélső posztjaikat különböztetni; *Altstettenbe* *Zürchtől* egy ora-távolságra, ismét bé állottak, a' honnét a' tónak *Thalwyl* és *Richterswyl* között fekvő partjait, az ugy nevezett *Horgen* districtust (a' hóva ez előtt posztokat küldöztek-el a' Császáriák, de a' honnét mostan el-vonták magokat) olykór-olykór nagy csoportokkal meg látogatják, melyhez képezt ezen vidékkel minden közösülés megtiltatott *Zürch* várossában, és a' tónn néhány fegyveres hajók állanak vigyázatonn. *Swytz* felé tovább, a' *Jostberg* az ellenséges főbb poszt: az ő birtokában vagyon, a' *Zug* - és *Waldstædter* - tók között *Rigi* is: *Brunnen* mellett ellenben a' Császáriáknak vagyon egy battériájok, a' melyről az ellenséget a' tónn való hajózásban akadályoztatják. Tul felől az ellenség' birtokában vagyon *Unterwalden* és *Selisberg*. Ezen hegy' tövében a' viz mellett van egy ellenséges battéria, a' melyről 12 fontos ágyukkal, és a'

vizenn lévő ágyus tsonakokkal, a' miéinknek *Brunnen* és *Fuelen* között Uri Kántonban, egymállal való közöfúléseket gátolják.

Török Birodalom.

„A' Török Császár egy bokkrétát ajándékozozván *Sidney Smith*nek, annak alkalmatosllágával ilyen Császári irást adatott által a' *Konstánztinápoly*ban lévő Anglus Követnek *Spencer Smith*nek: — „

„Az a' maga hajójával ezen Császári városba küldetett betsülletes *Kommodore Sidney Smith*, azokban a' külömb-külobb Conferentziákban, a' melyek a' hadi munkák és elő-vétetendő eszközök iránt, ő véle tétettek, nagy böltseflégnek és bé látásnak jeleit mutatta. Midön az után Egyiptomba evezett, és ott az alku-szegő ellen-ségnek *Acre* várossa felé lett el-útazását meg-értette: azonnal néhány hajókkal oda sietett, oda a' revoluzziós Frantzia tábornál előbb meg-érkezett, és ott hasznos szolgálatokat tett. Az egész meg-szállás alatt leg ditséretesebb dolgokat követett-el, és azon nagy gyözedelmekben, a' melyeket az *Ottomannus* fegyverek a' Fő hatalmasságnak segedelmével nyertenek, magát munkássága által meg-külobböztette. A' Fényes Porta, a' melynek tartása örökké való lészzen, néki ezért egy gyemánt bokkrétát és egy bundát küldött ajándékba; és oly véggel irátott ez a' jelentés, hogy az ő Udvara, néki adjon engedelmet arra, hogy ezt a' bokkrétát a' maga ditsösséggel tündöklő homlokára szurhassa, és ezt a' bundát, mint meg-mutatott bátorságának és indulatjának bizonyyságát, viselhesse.

Elegyes Levelek.

Sz. Pétersburgból, Jul. 27-dikénn: — „Az Orosz Császári Felség, a' Spanyol Király allen, mint Frantzia országnak Szövetségese ellen, hadat izent.“

„Párisból, Aug. 10-dikénn: Az ujj külső dolgokra ügyelő Minister Reinhard, azt írta a' Touloni lazaretomból, a' hol most contumáciát tart, a' Directoriumhoz, hogy a' néki ajánlott ministerséget fel-válolja. — „Toulonhoz ujj seregek gyűlnek ujj expeditzió végett. — „A' Corfou és Mayland béli volt Frantzia őrző-sereg, valami 4000 ember, a' táborhoz rendeltetett Párisi őrző-sereg' helyébe, ide Párisba jöven, tsak ugy rongyoson, fél-mezitláb, 's-ki hogy lehetett, parantsoltatott bé-rukkólni Párisba. — Azért nem tsináltatott nekik a' Hadi-Minister Bernadotte, Párisba való érkezések előtt, ruhát: hogy a' Párisiak élő-szemeikkel gyözzék-meg magok magokat a'-felől, hogy az inség a' Frantzia táboroknál valósággal olyan nagy, mint irattatott.

E r d é l y.

Remeteszeg, 8. Aug. Itt a' mi vidékünkön tegnap igen nagy hévség vala, mely miatt azon napon igen sokan jártak az emberek feredni, még pedig a' mint bizonyosan értettem némely helységeken igen szerentséltlenül, nevezetesen M. Vásárhelyen hárman holtanak a' feredők közül a' vízbe, kiknek egyike egy igen jó characterü, szelid, és jó tanító Professor Köntzei Ur volt, a' második, egy orás legény, a' harmadik pedig egy Semlye Sütő Inas. — Nagy izorgálmatozással és késedelem nélkül való utánna járással lehetet a' negyediket is ki fogni a' vízből és meg menteni a' holáltól, a' ki egy szol-

galó leány vólt. — Hire van, hogy a' Nyárádba is holtak volna belé azon napon vagy ketten.

* * *

Bukovinából, Csernovitzból, Baja, Aug. 3. — „

„Már 4 hete hogy a' Határszeleink be-zárat-
tak, és minden közösülésünk Moldovával, és a'
Rajával el tiltatott, hanem ha 10 napokig tartó
contumátzba ülünk, ennek oka a' Jászvásárba
ujra ki-ütöt pestis, mellyben hirtelenséggel sok
emberek haltanak-meg, de mivel a' moltani vaj-
da *Isylandi*, hirtelen jó rendeléseket tett, ispo-
táljokat állittat, és Doctorokat vett-fel, már el
annyira meg-ízűnt, hogy három hetek alatt
magát a' *tsomó* nem mutatta.

A' szüntelen való esőzés, és hideg, minden
mezei gabonát el-rontott, gyakran havaz, gya-
kran pedig olly rettentő jegek hullanak, hogy
a' melly határt éri, azonn a' földnél egyéb nem
marad. A' széna tsinálás tsak nem lehetetlen,
külömben ótsófág uralkodik mindenekben, ép-
pen a' lovak drágák, mivel az el-mult tél sok
ezereket, él-törlöt, egy néhány hires ménesek-
ből alig maradott egy két darab ló, mivel ez a'
tél *Bessarabiaba* is olly kemény vólt, hogy a'
barmok mint mázszor nem legelhettenek. Ide
szokták a' Moldovaiak télire hajtani számos mar-
hájokat, mivel a' pusztaság véghetetlen is, a'
száraz fő embernyi magosságu. Hó pedig ritkán
és igen kevés szokott esni, hogy ha esik itt, nem
tartós, és nintsen nagy hideg. Ezen tartomány-
ban lehet egy téleln ingyen telelő Barmokat
minden szélből 300,000-t látni. Talvajokat és
Rablokat 4000, vitéz tatár, török, oláh, és zigán
nemből állókat.“

Magyar Ország.

Rima-Szombathból, Schafhausenben amaz ditső emlékezetü Keresztes Magyar Vitéz és Vezér Piátsek Kristoff Urnak sir-halmára:

De quo tanta vides hospes pender, Trophæa,
Magnanimo positus stat Lapis iste Viro.
Marmore nempe sub hoc Heros jacet Ille *Piátsek!*
Qui, dubium est, vixit pulchrius: an ceci-
dit?

Huic raros, validosque dedit natura Lacertos,
Mars animos, stimulos Gloria, forma decus,
Jam tener Ille annos animis præit, armaque
stringit:

Ut cito se patriæ, Cæsaribusque probet,
Quis numeret, bello quantos in utroque Borussos
Ad Stygios Victor jusserit ire Lacus.
Tu quoque Luna hujus bene nosti nomen Achil-
lis,

Verterat exigua qui tua Castra manu.
Vix hos fulmineo detergit ab ense cruores:
Mars Illum e' bellis in nova bella vocat.
In Gallos ducenda cohors conceditur Illi,
Et pretiosa magis palma Legenda datur.
Dux etjam magnas Magni spes Cæsaris implet.
Sit licet expertus Martis utrasque vices.
Læsus: at Invictus quoties atrociam clausit
Prælia, vulneribus pulcher ab Ipse suis.
Hostiles quam sæpe dolos, aciesque retorfit,
Pressit et instanti Gallica terga pede.
Tandem dena tulit mortalia vulnera, tamquam
Mors Immortali non satis una foret.
Tanta anima in pectus tantos poscebat hiatus:
Corpore de tanto possit ut ire foras.
Ictibus his arces poterant, et mænia sterni,
Sunt quibus Istius fata peracta Ducis.
Sic Heros moritur, qui cuncta pericula calcat,
Et patriæ vitam, Cæsaribusque sacrat.
Huic tumulo o Cives! manibus date Lilia plenis,
Proh dolor! hoc tumulo Gloria nostra jacet.